

ΕΝΟΤΗΤΑ 18, Από την άφιξη του Όθωνα (1833) έως την 3η Σεπτεμβρίου 1843

Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, Γ' Γυμνασίου, σελ. 57-58

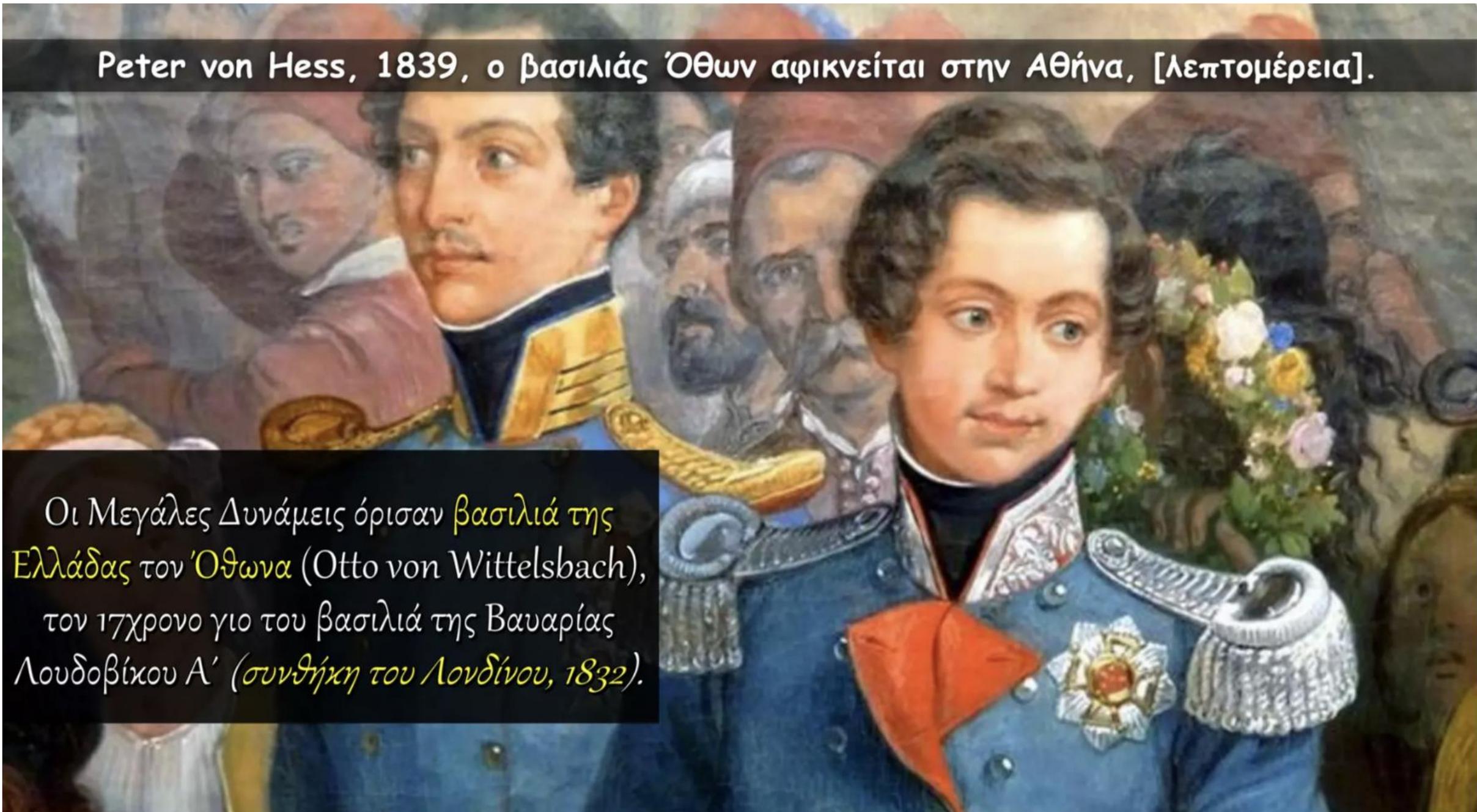
Τσατσούρης Χρήστος
Φιλολόγος Γυμνασίου Μαγούλας
xtsat.blogspot.gr

Ο εμφύλιος πόλεμος που ξέσπασε στην Ελλάδα μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια έκανε τις Δυνάμεις να επέμβουν στα ελληνικά πράγματα, για να αποτρέψουν τη δημιουργία μιας εστίας αναταραχής στη νοτιοανατολική Μεσόγειο, εξέλιξη που θα έβλαπτε τα συμφέροντά τους.

Peter von Hess, 1839, ο βασιλιάς Όθων αφικνείται στην Αθήνα, [λεπτομέρεια].

Οι Μεγάλες Δυνάμεις όρισαν βασιλιά της Ελλάδας τον Όθωνα (Otto von Wittelsbach), τον 17χρονο γιο του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α' (συνθήκη του Λονδίνου, 1832).

Όθων, Friedrich
Dürck, 1833

Πηγή: Ελληνικός
Πολιτισμός

Η εκλογή και η άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα

Ο Λουδοβίκος ο Α' παρουσιάζει τον Όθωνα στους Έλληνες απεσταλμένους στο Μόναχο

Πηγή: Ελληνικός Πολιτισμός

ΟΛΑ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ... ΜΕ ΜΙΑ
ΜΑΤΙΑ!

Η μηχανή του χρόνου!

Αντιβασιλεί

Επιλέξτε ... προορισμό!

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (7)
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (24)
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (31)
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (6)
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (6)
ΒΙΒΛΙΑ (9)
ΓΙΟΡΤΕΣ - ΕΠΕΤΕΙΟΙ (30)
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ (3)
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΠΝΟΧΟΡΙΟΥ (9)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (11)
ΕΞΥΠΝΑ ΒΙΝΤΕΑΚΑ (2)
ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ (8)
ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΕΛΕΝΗ (2)
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (16)
ΙΛΙΑΔΑ (32)
ΙΣΤΟΡΙΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (57)
ΙΣΤΟΡΙΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (50)
ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (74)

Στόχος της

ο Διοίκι

ο Στρατ

Οι Έλλ

Francois Fressinier

Ταξιδέψτε ... στην ποίηση!

Σ εκείνους που μέσα σε θυελλώδεις
νύχτες εξεγέρσεων

ψάχνουν για ένα φεγγάρι παιδικό
σ' αυτούς που δεν τους έμεινε
καιρός,

σ' εκείνους που τους ξέχασαν
στην γλυκύτητα του ύπνου
όταν όλοι μας είχαν εγκαταλείψει
στους καθρέπτες που
κοιταχτήκαμε,

στις θάλασσες που δε θα

Ο ελληνικός λαός
πληροφορείται την
εκλογή του Όθωνος
ως βασιλέως της
Ελλάδος.

Peter von Hess (Πέτερ φον Ες). Εθνική
Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

Ο Ιωάννης Κωλέττης
αναγγέλλει την εκλογή
του Όθωνα. Εγχρωμη
λιθογραφία.
Peter Von Hess

Η αναχώρηση του Όθωνα από το Μόναχο για την Ελλάδα.
Μπροστά στον Όθωνα η τριμελής αντιπροσωπεία, που θα
τον συνοδεύσει στο ταξίδι στη νέα πατρίδα του.

Γερμανική λιθογραφία.
Bibliothèque nationale de
France.

Το πολίτευμα ορίστηκε να
είναι **απόλυτη μοναρχία.**

Gustav Kraus, 1833,
αποβίβαση του Όθωνα στο
Ναύπλιο με τη βασιλική
άκατο από την εγγλέζικη
φρεγάτα HMS Madagascar.

Πώς από την αβασίλευτη
Δημοκρατία που ψήφισε
η Α΄ Εθνοσυνέλευση
(1822)
φτάσαμε στην
«Απόλυτη Μοναρχία»
(1835;)

Στη σφραγίδα του ελληνικού κράτους από
την περίοδο που ο Όθωνας κυβερνούσε
απολυταρχικά (1833-1843) διαβάζουμε:
«Όθωνας με το έλεος του Θεού βασιλιάς της
Ελλάδας».

Επιπλέον, οι Δυνάμεις έδωσαν στην Ελλάδα
20.000.000 φράγκα ως πρώτη δόση ενός **δανείου**
που θα έφτανε συνολικά τα 60.000.000 φράγκα

Gustav Kraus, 1833,
είσοδος του Όθωνα στο
Ναύπλιο στις 6 Φεβρουαρίου
του 1833.

Ο Όθων εισέρχεται στο Ναύπλιο, συνοδευόμενος από Βαυαρούς αξιωματικούς. Ο λαός τον υποδέχεται με ακράτητο ενθουσιασμό.

Γερμανική λιθογραφία. Μουσείο Μπενάκη.

Να σχολιάσετε την υποδοχή που έκαναν οι Έλληνες στον Όθωνα; Τι προσδοκούσαν από αυτόν;

Ο Όθων φτάνει στο Ναύπλιο.

Peter Hess. Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδας.

Το ελληνικό κράτος 1833-1871

«Ο Όθων έγινε δεκτός στην Ελλάδα με ενθουσιασμό. Οι μνήμες του εμφυλίου ήταν ακόμη νωπές και η περιφρόνηση προς τα κόμματα, ως βασικών υπαιτίων για το χάος που είχε προκληθεί, ενίσχυσε την καλή θέληση των Ελλήνων απέναντι στο νεαρό βασιλιά και την Αντιβασιλεία. Πλήθη κόσμου περίμεναν τον Όθωνα, τους τρεις αντιβασιλείς και τη συνοδεία τους, που έφθασαν στο Ναύπλιο με την αγγλική φρεγάτα "Μαδαγασκάρη". Κανείς όμως, μέσα στην ευφορία που επικρατούσε εκείνη την ημέρα της 30ής Ιανουαρίου 1833, με τους κανονιοβολισμούς και τις μουσικές, δεν έδειχνε να συνειδητοποιεί τη σημασία της παρουσίας των παρατεταγμένων βαυαρικών στρατευμάτων και των ναυτικών μοιρών των τριών Δυνάμεων στο λιμάνι του Ναυπλίου.»

Λούβη Λ., «Το ελληνικό κράτος 1833-1871. Το πολιτικό πλαίσιο των πρώτων βηματισμών» στο Παναγιωτόπουλος Β. (επιμ.), Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τ.4, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ.10.

Επιτέλους ελεύθεροι!
Ζήτω οι βασιλιάδες των
Μεγάλων Δυνάμεων!

Σαν πολύ νέος μου φαίνεται ο δικός
μας! Δεν πολεμήσαμε με νύχια και με
δόντια για να μας κυβερνούν οι ξένοι!

ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ (1832-1862)

Περίοδος
Αντιβασιλείας
(1832-1835)

Περίοδος Απόλυτης
Μοναρχίας
(1835-1843)

Περίοδος Συνταγματικής
Μοναρχίας
(1844-1862)

Η περίοδος της Αντιβασιλείας (1833-1835)

Αγνώστου, περ. 1835, ο νεαρός βασιλιάς Όθων στο
σπίτι του στο Ναύπλιο.

Γιατί κρίθηκε απαραίτητη η
αντιβασιλεία στην Ελλάδα; Πόσο
διαρκεί η «περίοδος της
Αντιβασιλείας»; Ποιοι ήταν οι
Αντιβασιλείς και ποιες αρμοδιότητες
είχε καθένας από αυτούς;

Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

Επειδή ο Όθωνας ήταν ανήλικος, συμφωνήθηκε ότι την εξουσία θα ασκούσε, μέχρι την ενηλικίωσή του (1835), η **Αντιβασιλεία**, μια επιτροπή από Βαυαρούς αξιωματούχους διορισμένους από τον πατέρα του Όθωνα.

Ο Όθων σε νεαρή ηλικία
(Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο).

Τότε
κάποιος
γινόταν
ενήλικος
στα 20
έτη!

Τα τρία κύρια μέλη της **Αντιβασιλείας** ήταν ο **Άρμανσπεργκ**, πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών, ο **Μάουρερ**, αρμόδιος για την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη και την εκκλησία, και ο **Χάιντεκ**, υπεύθυνος για τις ένοπλες δυνάμεις.

Νικόλαος Φερεκίδης, αρχές 20^{ου} αιώνα, η υποδοχή του Όθωνα στην Αθήνα (Αντίγραφο του αντίστοιχου πίνακα του Peter von Hess, 1839).

Αντιβασιλεία

Κόμης Ιωσήφ Λουδοβίκος
Άρμανσπεργκ,
Πρόεδρος

Γεώργιος Λουδοβίκος φον Μάουρερ
Επέβλεπε τα της Δημόσιας
Εκπαίδευσης και τα Εκκλησιαστικά

Υποστράτηγος Κάρολος
Γουλιέλμος Έιντεκ
Επέβλεπε τα Στρατιωτικά και
τα Ναυτικά

Γιόζεφ Λούντβιχ φον Άρμανσπεργκ (Armansperg) (1787 – 1853). Βαυαρός πολιτικός. Μέλος της Αντιβασιλείας της Ελλάδας κατά την περίοδο της ανηλικότητας του Όθωνα (1832 – 1835), υπεύθυνος για τη γενική εποπτεία της και «αρχικαγκελάριος» της Ελλάδας (1835 – 1837).

Λιθογραφία (λεπτομέρεια) του Franz Hanfstaengl, 1833. Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Γκέοργκ Λούντβιχ φον Μάουερ (Maurer) (1790 – 1872). Γερμανός πολιτικός και νομομαθής, μέλος της Αντιβασιλείας της Ελλάδας κατά την περίοδο της ανηλικότητας του Όθωνα, υπεύθυνος για θέματα δικαιοσύνης, παιδείας και θρησκείας.

Λιθογραφία (λεπτομέρεια) του Gottlieb Bodmer, 1836. Μουσείο της πόλης του Μονάχου.

Καρλ Γκούσταφ φον Χάιντεκ (Heideck) (1788 – 1861). Λιθογραφία του Handfstaengl, 1833. Βαυαρός στρατιωτικός, μέλος της Αντιβασιλείας της Ελλάδας κατά την περίοδο της ανηλικότητας του Όθωνα, υπεύθυνος για στρατιωτικά και ναυτικά θέματα.

Λιθογραφία (λεπτομέρεια) του Franz Hanfstaengl, 1833, Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

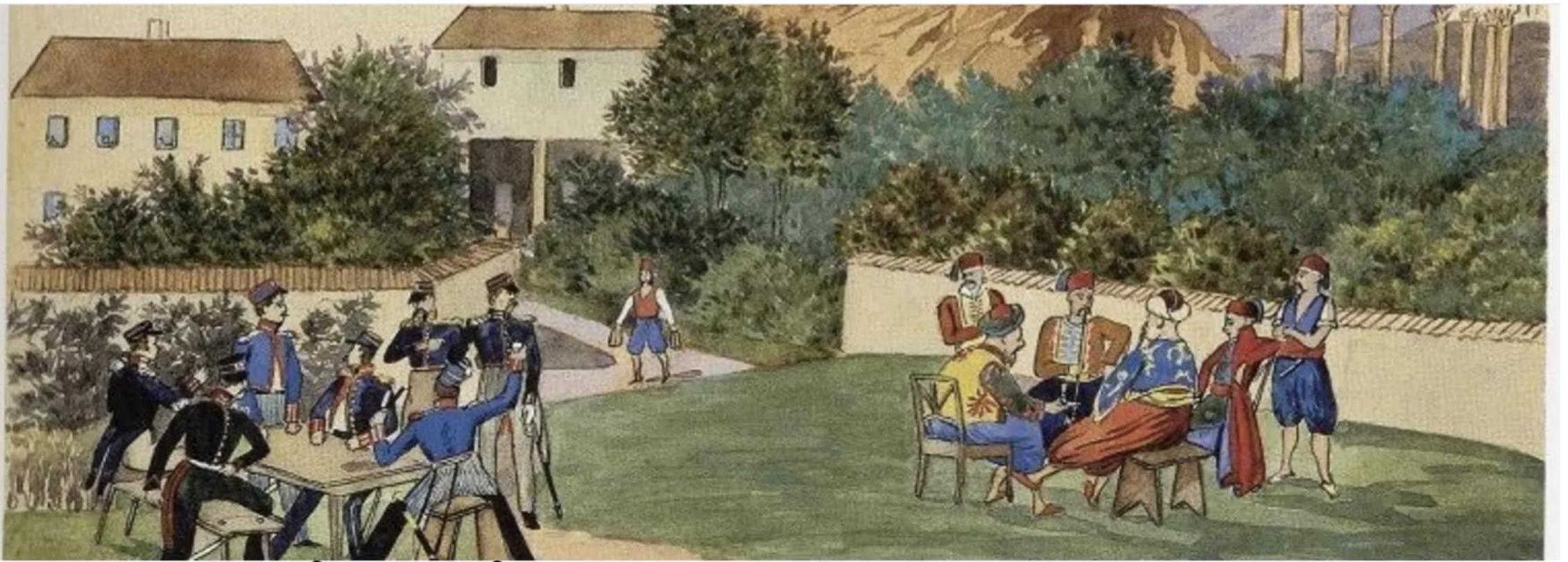
Ίγκνατς φον Ρούντχαρτ (Rudhart) (1790 – 1838). Βαυαρός νομομαθής και πολιτικός, πρωθυπουργός της Ελλάδας («αρχιγραμματέας της επικρατείας») από το Φεβρουάριο ως το Δεκέμβριο του 1837.

Λιθογραφία (λεπτομέρεια).
Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Ποιοι ήταν οι στόχοι της Αντιβασιλείας;
Ποιες ήταν οι κύριες επιδιώξεις της; Να
αναφέρετε τα σημαντικότερα μέτρα της
Αντιβασιλείας: στη διοίκηση, στο
στρατό, στη δικαιοσύνη, στην
εκπαίδευση και στην Εκκλησία.

Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

Η Αντιβασιλεία θέλησε να οικοδομήσει ένα σύγχρονο, κατά
τα δυτικά πρότυπα, εθνικό κράτος.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ, 1837. Δύο συντροφιάς ξένων σε ώρα ανάπαυσης, ΝΑ της Ακρόπολης: Βαυαροί αξιωματικοί και το προσωπικό της τουρκικής πρεσβείας. Υδατογραφία από έργο του Βαυαρού αξιωματικού L. Köllnberger, 18333-38. Συλλογή Ζωγραφικών Ε.Ι.Μ.

Νικόλαος Φερεκίδης, 1901, η υποδοχή του Όθωνα στο Ναύπλιο (Αντίγραφο του αντίστοιχου πίνακα του Peter von Hess, 1835).

Οι επιδιώξεις της Αντιβασιλείας συνοψίζονταν στο τρίπτυχο:

εθνική ανεξαρτησία

βασιλική απολυταρχία

συγκεντρωτικό σύστημα
διακυβέρνησης

Σχέδιο August Ferdinand Stademann, λιθογραφία Carl August Lebsche, περ. 1841, άποψη της δυτικής συνοικίας της Αθήνας κάτω από την Ακρόπολη, με φόντο το Θησείο.

Η διοίκηση του κράτους ήταν **συγκεντρωτική**. Η Ελλάδα διαιρέθηκε σε **10 νομούς**, ενώ η **πρωτεύουσα** μεταφέρθηκε το **1834** από το Ναύπλιο στην **Αθήνα**, κίνηση που σκοπό είχε να τονίσει ότι το νέο κράτος ήταν κληρονόμος της αρχαίας Ελλάδας.

Χάρτης διοικητικής
διαίρεσης του 1833
Η Ελλάδα διαιρέθηκε
σε 10 νομούς

RAM

ST

CO

Το 1834, με διάταγμα της αντιβασιλείας του Όθωνα γίνεται πρωτεύουσα του νέου Ελληνικού κράτους.

Μέχρι εκείνη την ώρα η κυβέρνηση είχε για έδρα της το Ναύπλιο. Οι πόλεις που προτάθηκαν ήταν, μεταξύ άλλων, η **Κόρινθος, τα Μέγαρα, ο Πειραιάς, το Άργος, καθώς και το Ναύπλιο** – η μέχρι τότε πρωτεύουσα της χώρας.

Τελικά, η πλάστιγγα έγειρε προς την Αθήνα, η οποία το **Σεπτέμβριο του 1834** ανακηρύχθηκε επίσημα σε «**Βασιλική καθέδρα και πρωτεύουσα**». Ήταν η μόνη πόλη που μπορούσε να αντιπροσωπεύσει την Ελλάδα. **Με το τελειότερο δημιούργημα του ανθρώπου, τον Παρθενώνα.**

Martinus
Rørbye, 1836,
άποψη Αθηνών.

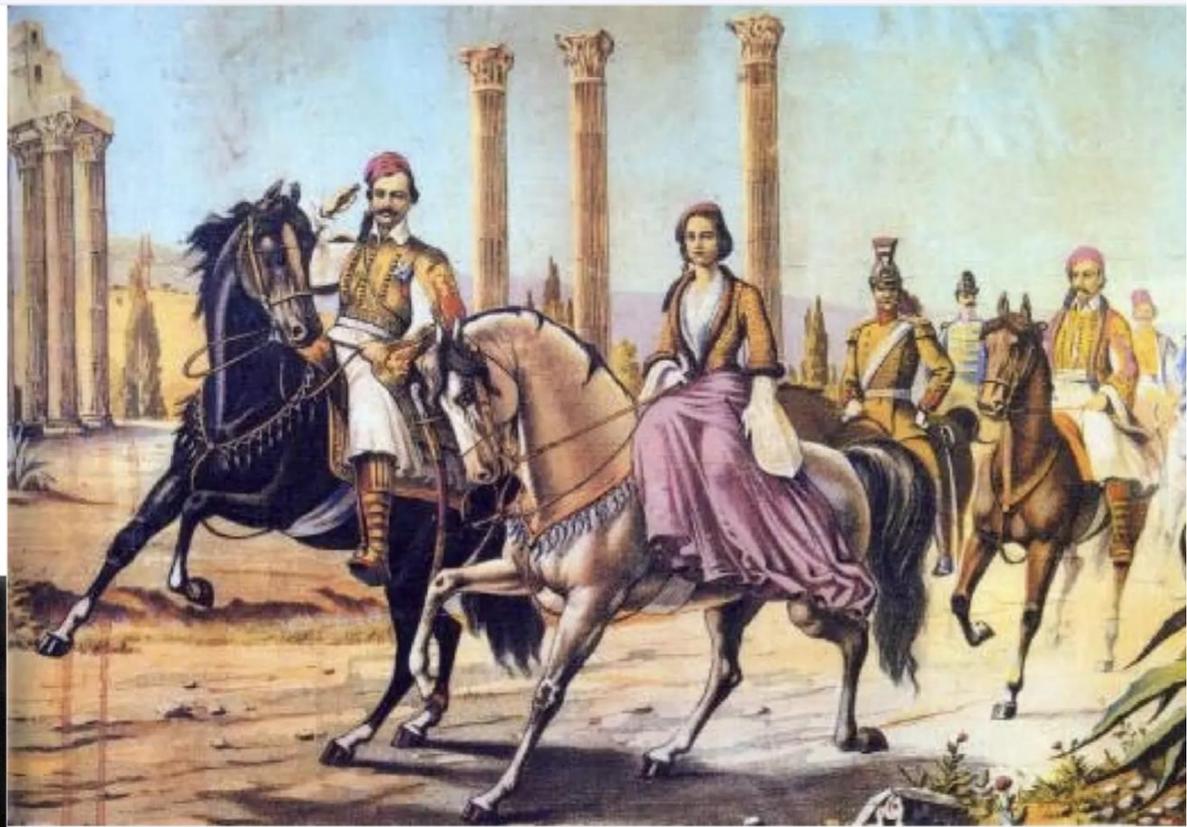
Οι αρχιτέκτονες και η ανοικοδόμηση της πόλης

Ο Όθωνας ανέθεσε την ανοικοδόμηση της Αθήνας στον Έλληνα αρχιτέκτονα Σταμάτη Κλεάνθη και στους Βαυαρούς **Schubert και Leo von Klenze** με αυστηρή εντολή να μη καταστραφούν οι αρχαιολογικοί χώροι. Για την προστασία των αρχαιοτήτων, ο Όθωνας εξέδωσε διάταγμα που απαγόρευε την κατασκευή **ασβεστοκαμίνων σε απόσταση 2.500 μέτρων από αρχαιοελληνικά λείψανα**, ώστε να μη φθαρούν οι αρχαιότητες!

Διονύσιος Τσόκος, μέσα 19^{ου} αιώνα, η πανηγυρική
έλευση του Όθωνος και της Αμαλίας στην Αθήνα.

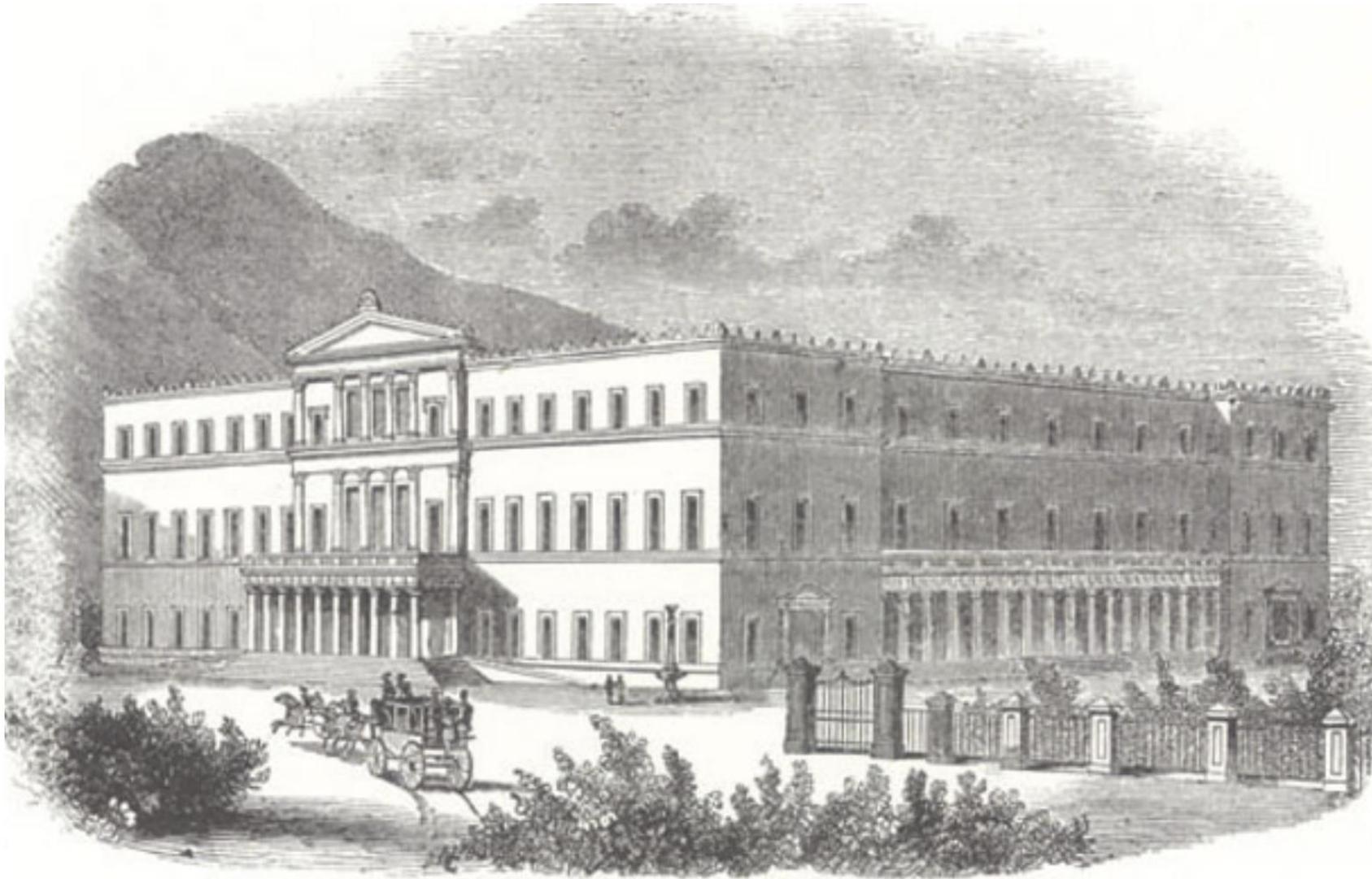

Όθων και Αμαλία

Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΠΟΛΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

in.gr > Ιστορικό Αρχείο > Παλαιά Ανάκτορα: Όταν θεμελιώθηκε το κτήριο της σημερινής Βουλής

Ο στρατός βασίστηκε, αρχικά, στους περίπου **3.500 Βαυαρούς στρατιωτικούς** που είχαν έρθει μαζί με τον Όθωνα στην Ελλάδα.

Gustav Kraus, 1833,
απόβαση των
Βαυαρικών
στρατευμάτων στο
Ναύπλιο το 1833.

Οι Έλληνες αγωνιστές που δεν έγιναν δεκτοί στις ένοπλες δυνάμεις του κράτους έμειναν χωρίς κανέναν πόρο ζωής, με αποτέλεσμα τη μεγάλη δυσαρέσκειά τους.

William Page, περ. 1840, Βαυαρικό ιππικό στο Θησείο.

Η Αντιβασιλεία (1833 – 1835) χειρίστηκε το θέμα της οργάνωσης του ελληνικού στρατού με τρόπο που προκάλεσε επικίνδυνη δυσανεμία κατά των Βαυαρών. Ο Wolf Seidl γράφει «... Η απάντηση των παλικαριών στα διατάγματα της Αντιβασιλείας ήταν μια σκέτη ειρωνία. Μόνο 35 άτακτοι ζήτησαν να καταταγούν, ενώ οι άλλοι αποτραβήχτηκαν σε απλησίαστες γωνιές των βουνών και έγιναν επαγγελματίες ληστές ...». Ο Βαυαρός αξιωματικός Χριστόφορος Νέζερ, που μετείχε σε αποστολή καταδίωξης ληστών το 1834 γράφει «... μετά ημισερίαν ώραν εφθάσαμεν εις χαράδραν, όπου εύρομεν όλην την συμμορίαν σταθμεύουσαν και αριθμούσαν πλέον των 20 μελών. Πολλοί ησχολούντο εις το ψήσιμο τριών προβάτων και πέντε αμνών, άλλοι έφερον ξύλα, άλλοι εκαθάριζον τα όπλα των...». Ο ίδιος ομολογεί ότι συχνά, όταν έφταναν στα λημέρια των ληστών δεν έβρισκαν παρά μόνο τους σωρούς όπου η «σπείρα» έψηνε τα αρνιά της.

Αρκετοί Έλληνες
αγωνιστές που
έμειναν χωρίς κανένα
πόρο στράφηκαν στη
ληστεία.

Μεταμεσημβρινή ανάπαυση ληστών στο λημέρι τους, 1835. Υδατογραφία του Hans Hanke από έργο του Ludwig Köllnberger. Συλλογή Ζωγραφικών Ε.Ι.Μ.

Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΛΑ

Υδατογραφία από έργο του Ludwig Köllnberger, 1833-1838, Συλλογή Ζωγραφικών Ε.Ι.Μ.

Όπως αφηγείται ο Βαυαρός αξιωματικός Χριστόφορος Νέζερ «...Εις την Αργολίδα ήχον συναθροισθή δέκα χιλιάδες παλληκάρια ... δεχόμενα τας περί αυτών αποφάσεις της Αντιβασιλείας ... Τα παλληκάρια όμως ηρνούτο να καταταχθούν εις τον τακτικόν στρατόν και κύρια αιτία της αρνήσεώς των ήτο ότι δεν ήθελον να φορέσουν την φράγκικην στολήν». Τελικά για να καμφθεί η αντίστασή τους, το 1834 αποφασίστηκε να συγκροτηθεί το **ΕΛΑΦΡΟΝ ΠΕΖΙΚΟΝ**, σώμα που θα έφερε ως στολή την εθνική ενδυμασία. Όλες οι φουστανέλλες είχαν το ίδιο μήκος και η φέρμελη είχε χρώμα βαθυκύανο. Το σώμα αυτό αποτέλεσε τη Βασιλική Φρουρά, της οποίας μετεξέλιξη είναι η σημερινή **Προεδρική Φρουρά**. Είχε ως σημαία την κυανόλευκη, όπως καθιερώθηκε στην Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου τον Ιανουάριο του 1822.

Στην περίοδο της Αντιβασιλείας η δικαιοσύνη αναδιοργανώθηκε,
ιδρύθηκαν δικαστήρια και συντάχθηκαν νέοι νόμοι.

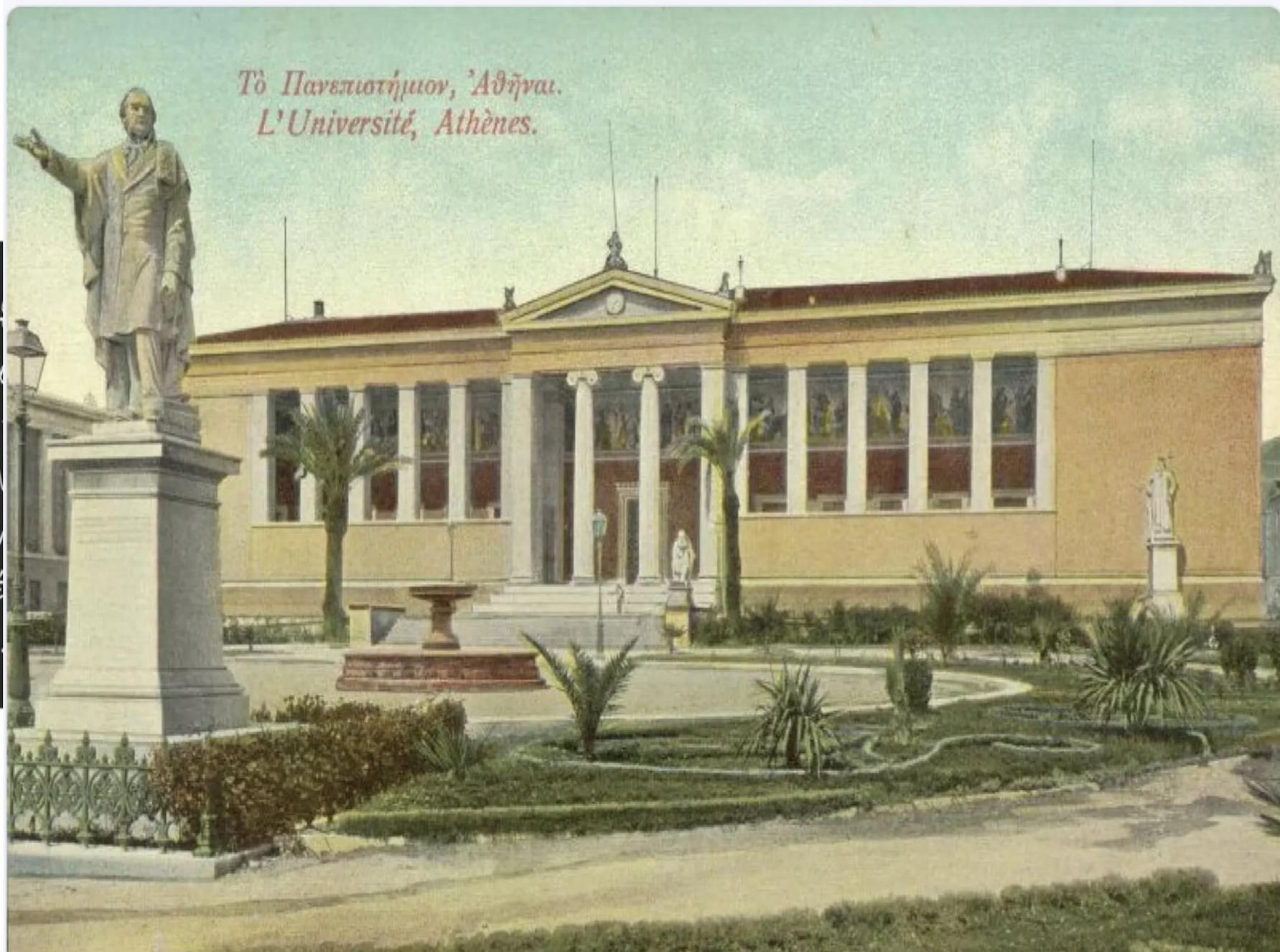
Υδατογραφία από έργο του Ludwig Köllnberger, 1837, Συλλογή Ζωγραφικών Ε.Ι.Μ.

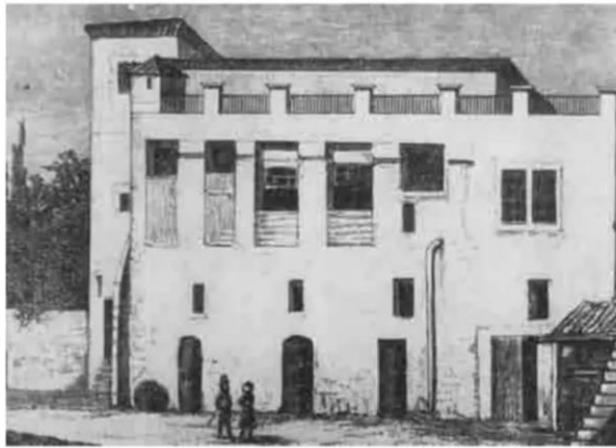
Ludwig Lange, 1835, πρόταση για το κτίριο της Βιβλιοθήκης, Ακαδημίας και Μουσείου.

Η εκπαίδευση αναμορφώθηκε. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρεχόταν στα επταετούς διάρκειας **αλληλοδιδασκτικά Δημοτικά σχολεία**. Η δευτεροβάθμια προσφερόταν στα τριτάξια **Ελληνικά σχολεία**, που βρίσκονταν στις πρωτεύουσες των επαρχιών, και στα τετρατάξια **Γυμνάσια**, που υπήρχαν στις πρωτεύουσες των νομών. Επίσης, ιδρύθηκε, το 1837, **Πανεπιστήμιο** στην Αθήνα καθώς και **Πολυτεχνικό Σχολείο**, πρόδρομος του σημερινού Πολυτεχνείου. Ωστόσο, η εκπαίδευση των κοριτσιών παρέμεινε παραμελημένη.

*Τὸ Πανεπιστήμιον, Ἀθήναι.
L'Université, Athènes.*

Η οικία Κλεάνθου
(ἔδρα του Πα
Αθηνών, το
στην οδό Θόλ
Πηγή: Α
Ψηφιοποιημέ
Ε.Ι.

Αριστερά το πρώτο κτίριο όπου στεγάστηκε το Πανεπιστήμιο της Αθήνας, που ιδρύθηκε το 1837 και είχε τέσσερις σχολές (Νομική, Θεολογική, Φιλοσοφική και Ιατρική). Δεξιά ακουαρέλα του 1842 του Δανού αρχιτέκτονα Κρίστιαν Χάνσεν με το κτίριο του Πανεπιστημίου, που άρχισε να χτίζεται το 1839. Στο Πανεπιστήμιο μπορούσαν να γραφτούν μόνο φοιτητές. Η πρώτη φοιτήτρια έγινε δεκτή το 1890.

Leo von Klenze, 1835, πρόταση για το Ανάκτορο του Όθωνα, Μουσείο Hermitage.

Η **ελληνική εκκλησία** ορίστηκε **αυτοκέφαλη**, δηλαδή χωρίστηκε διοικητικά από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, απόφαση που υπαγορεύθηκε από το ότι το τελευταίο βρισκόταν σε οθωμανικό έδαφος, υπό την άμεση επιρροή του σουλτάνου. Επίσης, διατάχθηκε το **κλείσιμο** των **μοναστηριών** που είχαν μικρό αριθμό μοναχών.

Η περίοδος της Αντιβασιλείας(1833-1835)

α. Η άποψη του μέλους της Αντιβασιλείας Γκέοργκ Λούντβιχ φον Μάουρερ

Μόλις αποβιβαστήκαμε, κυκλοφορήσαμε μια προκήρυξη με την οποία ζητούσαμε να μας χαρίσει ο Ελληνικός Λαός πρώτα απ' όλα την εμπιστοσύνη του. [...] Για ν' αποκτήσει ο τόπος ηρεμία, δημοσιεύσαμε αυστηρότατους νόμους –με προσωρινό φυσικά χαρακτήρα– εναντίον εκείνων που θα επιχειρούσαν να διασαλεύσουν την τάξη. [...] Με τα μέτρα που πήραμε σχετικά με τη Δικαιοσύνη και το Στρατό, αποκαταστάθηκε η τάξη και η ασφάλεια [...], σταμάτησαν οι ληστείες και οι πειρατείες. Με τη βαθμιαία οργάνωση στα θέματα της διοίκησης, ταχτοποιήθηκαν ένα σωρό ζητήματα, και με τη σιγουριά που απλώθηκε παντού, άρχισε να αναπτύσσεται η γεωργία, το εμπόριο και η βιομηχανία.

Γκ. Λ. φον Μάουρερ, Ο Ελληνικός Λαός (Χαϊδελβέργη 1835), μτφρ. Ό. Ρομπάκη, Αφοί Τολίδη, Αθήνα 1976, σ. 733 και 735.

Πώς αντιμετώπισαν οι
Έλληνες τη διακυβέρνηση
της Αντιβασιλείας;

Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

Gustav Kraus, 1834, παλληκάρια επιτίθενται σε Βαυαρούς ιππείς στην Αιτωλία το Μάιο του 1834.

Η στάση των Ελλήνων απέναντι στην Αντιβασιλεία ήταν αρχικά δύσπιστη και στη συνέχεια απροκάλυπτα εχθρική. Αναπτύχθηκαν, μάλιστα, **συνωμοτικές κινήσεις** με σκοπό την ανατροπή της Αντιβασιλείας, ενώ δεν έλειψαν και ανοιχτές **εξεγέρσεις** (Μεσσηνία, 1834).

Επίθεση Βαυαρών και
χωροφυλάκων κατά
επαναστατών ταμπουρωμένων
σε πύργο. Οι επαναστάτες
αμύνονται με κάθε μέσο, με
πέτρες και ξύλα, διότι
προφανώς τους έχουν τελειώσει
πολεμοφόδια.

Bibliothèque nationale de France.

Η περίοδος της
απόλυτης
μοναρχίας του
Όθωνα

(1835-1843)

Πότε αναλαμβάνει ο Όθωνας
την εξουσία; Ποια πολιτική
ακολουθήθηκε όταν ανέλαβε ο
ίδιος την εξουσία;

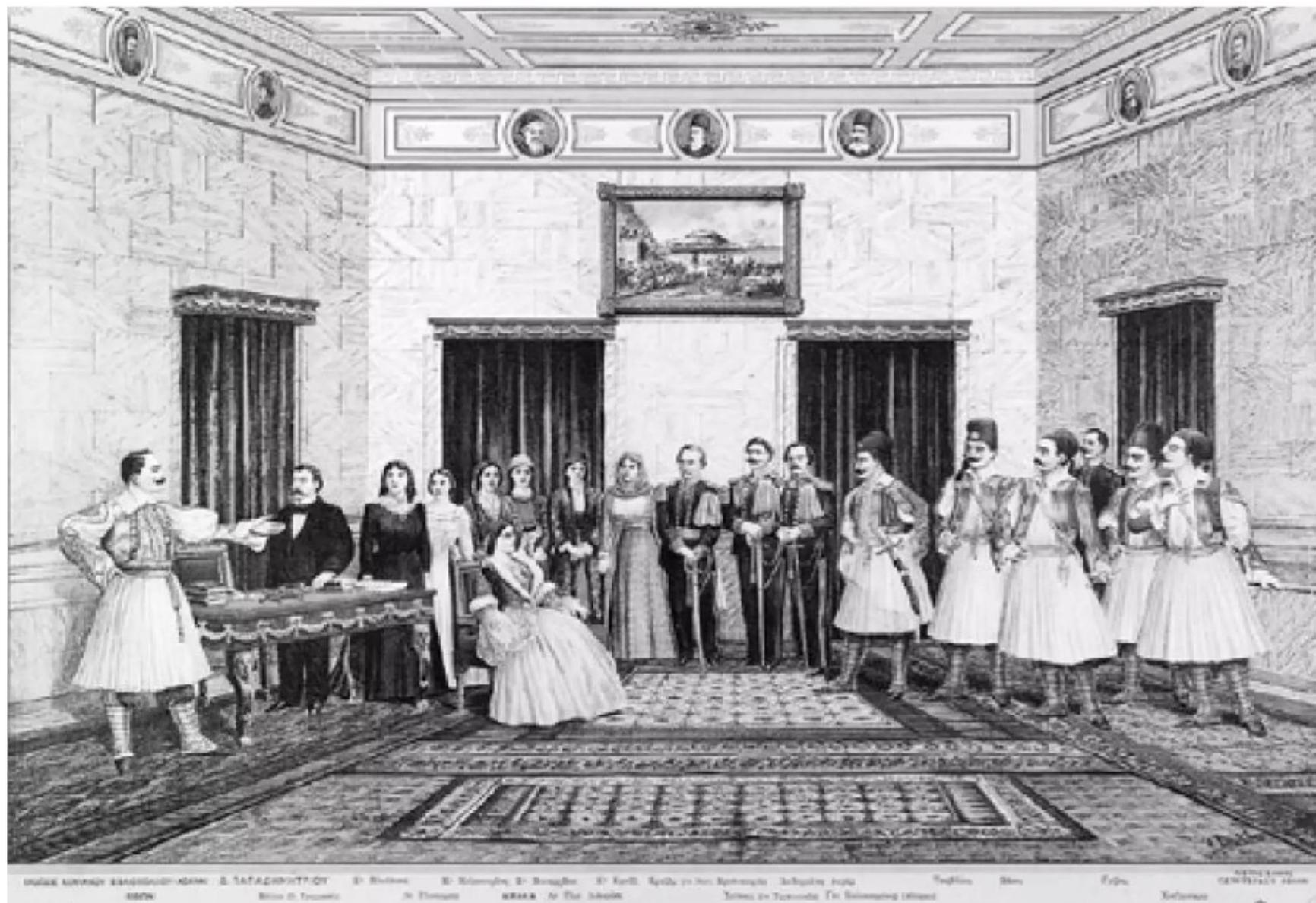
Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

Η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα

Ο Όθωνας μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης (Μάιος 1835) προσπάθησε, όπως και η Αντιβασιλεία πριν απ' αυτόν, **να περιορίσει την επιρροή των κομμάτων** ενισχύοντας κατά περιόδους ένα από αυτά και περιθωριοποιώντας τα άλλα. Ωστόσο, η πολιτική αυτή συνάντησε έντονες αντιδράσεις που εκφράστηκαν αρχικά με **εξεγέρσεις** τοπικού χαρακτήρα (Ύδρα, Μεσσηνία).

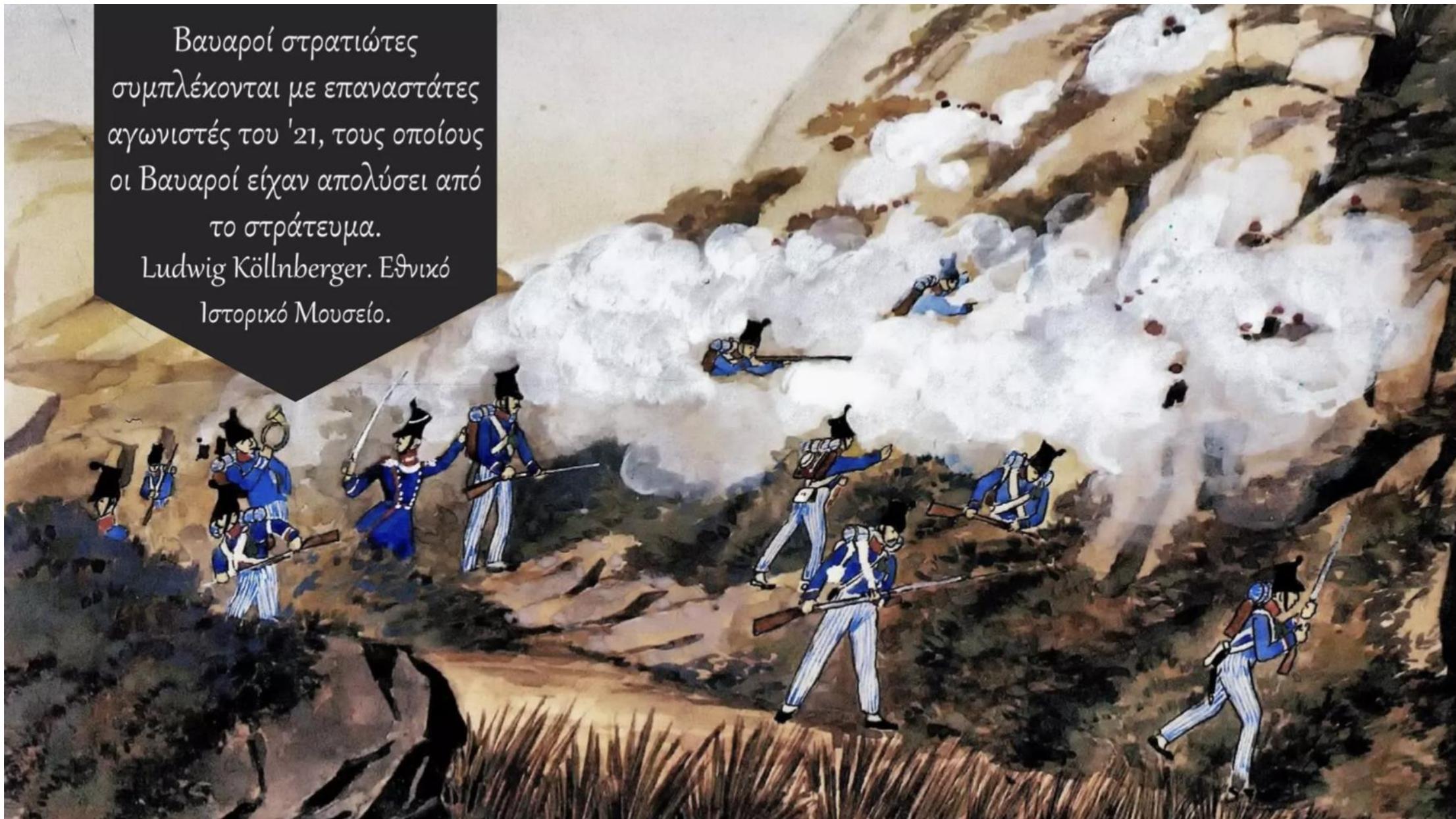
Ο Όθων δίνει οδηγίες στους υπασπιστές του

Βαυαροί κατά επαναστατών. Ο Καποδίστριας είχε οργανώσει στρατό από παλικάρια του '21. Τον διέλυσε, όμως, ο Όθωνας, για να δημιουργήσει σύγχρονα σώματα. Τα παλικάρια έμειναν χωρίς δουλειά και στράφηκαν κατά του Όθωνα. Ludwig Köllnberger. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Βαυαροί στρατιώτες
συμπλέκονται με επαναστάτες
αγωνιστές του '21, τους οποίους
οι Βαυαροί είχαν απολύσει από
το στράτευμα.
Ludwig Köllnberger. Εθνικό
Ιστορικό Μουσείο.

Friedrich von Gärtner, 1836-43, τα Ανάκτορα των Αθηνών

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα

Ποια ήταν τα αίτια της
εξέγερσης της 3ης
Σεπτεμβρίου 1843; Ποιοι
ήταν οι πρωτεργάτες της
εξέγερσης και ποιο ήταν
το βασικό αίτημα;

Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

PORTRAIT OF OTHO, KING OF GREECE.

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Η οικονομική κατάσταση των αγροτών χειροτέρευε και στην ύπαιθρο αναπτυσσόταν η ληστεία. Επιπλέον, η Ελλάδα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα δάνειά της, με αποτέλεσμα οι Δυνάμεις να επιβάλουν οικονομικό έλεγχο στη χώρα και περικοπή των κρατικών δαπανών.

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Οι **στρατιωτικοί**, από τα πρώτα θύματα των περικοπών, στράφηκαν εναντίον του Όθωνα. Η **γενική αναταραχή** οδήγησε σε **έντονη πολιτική κινητοποίηση** με πρωτεργάτες τους Α. Μαυροκορδάτο, Ι. Κωλέττη, Α. Μεταξά και Α. Λόντο, δηλαδή πολιτικούς όλων των κομμάτων. Κοινή ήταν η πεποίθηση ότι η **παραχώρηση συντάγματος** θα απάλλασσε τη χώρα από τους Βαυαρούς και θα την ανακούφιζε από την οικονομική και κοινωνική κρίση.

Η 3^η Σεπτεμβρίου 1843

Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843

Χ. Μάρτενς, Η
νύχτα της 3ης
Σεπτεμβρίου
1843.
Ο Καλλέργης
έφιππος στο
κέντρο· στο
παράθυρο
διακρίνεται ο
Όθωνας

Πού έγινε η εξέγερση της
3ης Σεπτεμβρίου 1843 και
ποιο ήταν το αποτέλεσμα;

Ακόλουθος του βασιλιά Όθωνα.

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Τη νύχτα της 2ης προς την 3η Σεπτεμβρίου 1843 δυνάμεις της φρουράς της Αθήνας και πολλοί πολίτες με επικεφαλής τον συνταγματάρχη Δημήτριο Καλλέργη και τον αγωνιστή του '21 Μακρυγιάννη συγκεντρώθηκαν έξω από τα ανάκτορα (σημερινή Βουλή) και απαίτησαν από τον Όθωνα να παραχωρήσει **σύνταγμα**.

(σε ανάμνηση των γεγονότων ο χώρος ονομάστηκε αργότερα πλατεία Συντάγματος)

Η ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΦΡΟΥΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1843 ΕΣΩΣΕ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Δημήτρης Καλλέργης. Από μεγάλη οικογένεια της Κρήτης, πολέμησε στην Επανάσταση. Το 1843, όντας τότε συνταγματάρχης του ιππικού μυήθηκε στη συνωμοσία εναντίον του Όθωνα, κατά πάσα πιθανότητα από τον Ανδρέα Μεταξά και τον τότε πρεσβευτή της Ρωσίας, Κατακάζη ενώ ήρθε σε επαφές και με τον Μακρυγιάννη. Το βράδυ της 2ας προς 3η Σεπτεμβρίου, ο Καλλέργης ξεσήκωσε τη φρουρά της Αθήνας, τέθηκε επικεφαλής της και αφού έγινε απόλυτος κύριος της πρωτεύουσας απελευθερώνοντας τους κρατούμενους των φυλακών του Μεντρεσέ, καταλαμβάνοντας δημόσια κτίρια και θέτοντας σε περιορισμό υπουργούς της κυβέρνησης αλλά και φιλομοναρχικούς αξιωματικούς, βάδισε κατά των Ανακτόρων, αναγκάζοντας τον Όθωνα να προχωρήσει στην παραχώρηση συντάγματος, βάζοντας τέλος στο πολίτευμα της απόλυτης μοναρχίας

Πίνακας Η. Martens, χαρακτικό J. Harris, 1847, «Η νύξ της 3ης Σεπτεμβρίου 1843».

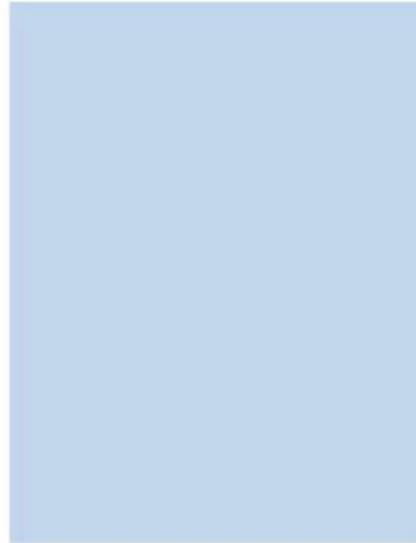
Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Κarl Haupt, δεκαετία 1900, «Η 3 Σεπτεμβρίου 1843 ή η ανακήρυξις του Συντάγματος».

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843

Ο βασιλιάς, αν και αρχικά αρνήθηκε, υποχρεώθηκε τελικά να προκηρύξει εκλογές για Εθνοσυνέλευση, που θα ψήφιζε σύνταγμα. Έτσι, τελείωσε η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα.

Θα βάλω την υπογραφή μου!
Δεν έχω άλλη επιλογή!

Karl Haupt, δεκαετία
1900, «Η 3 Σεπτεμβρίου
1843 ή η ανακήρυξις του
Συντάγματος».

Να φύγουν οι Μπαυαρέζοι, να γένει Συνέλεψη,
να ψηφιστεί Σύνταγμα, να γένουν νόμοι εθνικοί...

Η Πλατεία Συντάγματος σήμερα

ΣΤΟΥ ΘΩΝΑ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

*Συνθέτης: Σταύρος Ξαρχάκος
Στιχουργός: Νίκος Γκάτσος
Ερμηνεία : Σταμάτης Κόκοτας*

Ένα μεσημέρι στις Ακρόπολης τα μέρη
άπονοι ληστές
κάναν τις πέτρες τις ζεστές λημέρι.
Στο Μοναστηράκι Βαβαροί χωροφυλάκοι
μεσ' στην αντηλιά
χορεύουν μπρός στο Βασιλιά συρτάκι

Στη Κρήτη και στη Μάνη
θα στείλουμε φιρμάνι
σε πολιτείες και χωριά
θα στείλουμε φιρμάνι
να 'ρθουν οι πολισμάνοι
να κυνηγήσουν τα θεριά

Κάτω στο λιμάνι τραγουδάν' οι πολισμάνοι
ήρθαν τα παιδιά
μα 'χουν ακόμα τη καρδιά στη Μάνη
ήρθανε την Τρίτη τα παιδιά του Ψηλορείτη
πίνουν τσικουδιά
μα 'χουν ακόμα τη καρδιά στη Κρήτη

Στη Κρήτη και στη Μάνη
εστείλαμε φιρμάνι
σε πολιτείες και χωριά
εστείλαμε φιρμάνι
κι ήρθαν οι πολισμάνοι
και διώξαν όλα τα θεριά